

DRODZY RODZICE
W NASZEJ SZKOLE OBOWIĄZUJĄ STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

Z dniem 15 lutego 2024 r. weszły w życie **przepisy** zmieniające dotychczasową ustawę z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 31 z późn. zm.), której tytuł otrzymuje brzmienie: „**o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich**” (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 z późn. zm.).

Dostosowując się do zmian w prawie nasza Szkoła opracowała, przyjęła i wdrożyła do realizacji Standardy Ochrony Małoletnich.

Naczelnym **celem wprowadzenia Standardów** jest zapewnienie bezpieczeństwa uczniom, dbałość o ich dobro, uwzględnianie ich potrzeb i podejmowanie działań w ich jak najlepszym interesie.

**STANDARDY TO PROCEDURY I ZASADY, DZIĘKI KTÓRYM KAŻDY NASZ UCZEŃ MOŻE CZUĆ SIĘ
BEZPIECZNY, OKREŚLAJĄ ONE W SZCZEGÓLNOŚCI:**

1. ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE W SZKOLE

- A. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między dziećmi a personelem Szkoły, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec dzieci.
- B. Zasady dotyczące bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi, a w szczególności zachowania niedozwolone.

2. ZASADY I PROCEDURY PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA DZIECKA

- A. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że dziecko jest ofiarą przemocy domowej.
- B. Procedura w przypadku powstania podejrzenia, że uczeń jest zaniedbywany w domu.
- C. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia dziecka przez innych uczniów (przemoc rówieśnicza), w tym:
 - C.1. W przypadku stosowania przez jednego z uczniów wobec innego ucznia jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze itp.)
 - C.2. W przypadku wystąpienia na terenie szkoły lub podczas zajęć zorganizowanych przez szkołę bójki lub pobicia ucznia
- D. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że dziecko jest ofiarą przemocy ze strony osób trzecich, w tym pracownika szkoły, praktykanta, wolontariusza itp.
 - D.1. Podejrzenie przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożenia życia dziecka. *Przez przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu rozumie się spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała (np. złamanie, zasinienie, wybicie zęba, zranienie), a także min. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.*
 - D.2. Podejrzenie przemocy doświadczanej jednorazowo, innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie) lub przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie).

3. Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”.

4. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia i osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach.
5. Zasady ochrony danych i wizerunku dziecka.
6. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet.
7. Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci oraz procedury postępowania w przypadku stwierdzenia cyberprzemocy.
8. Zasady rekrutacji i monitorowania pracowników.
9. Zasady dokumentowania, przeglądu i aktualizacji standardów oraz sposób ich udostępniania rodzicom i uczniom.

Dokument Standardów został zatwierdzony przez dyrektora Szkoły, jak również przyjęty przez wszystkich pracowników naszej placówki.

RODZAJE PRZEMOCY WOBEC DZIECKA

Zaniedbywanie – niezaspokajanie podstawowych potrzeb:

- fizycznych - brak dbałości o higienę, ubiór nieadekwatny do pory roku czy wieku dziecka, brak zainteresowania rodziców zdrowiem dziecka i zaleceniami lekarskimi, zaniechanie zabiegów medycznych, terapii, podawania zaleconych leków itp.
- emocjonalnych – takich jak potrzeba bezpieczeństwa, rozwoju poznawczego, emocjonalnego, społecznego, brak wsparcia, brak reakcji na problemy dziecka, przyzwalanie na nierealizowanie obowiązku szkolnego, na przebywanie poza miejscem zamieszkania bez wiedzy rodzica itp.
- materialnych – min. niezaspokajanie potrzeb żywieniowych, brak bezpiecznego mieszkania.

Przemoc psychiczna - wyrządzanie szkód emocjonalnych, naruszenie godności osobistej:

- upokarzanie i poniżanie dziecka, stała krytyka np. powtarzanie mu, że jest głupie, brzydkie, że się do niczego nie nadaje itp.
- szantażowanie, zastraszanie dziecka, grożenie porzuceniem, jeśli nie będzie robić tego, czego chce rodzic,
- izolacja społeczna, kontrolowanie/zabranianie kontaktów z rówieśnikami czy ważnymi dla dziecka członkami rodziny,
- wyzywanie, używanie wulgaryzmów,
- wymagania nieadekwatne do wieku i możliwości dziecka, np.
 - traktowanie dziecka jakby było starsze niż w rzeczywistości – oczekiwanie, że będzie samo zajmować się sobą, zostawianie bez opieki, powierzanie mu opieki nad chorymi dorosłymi lub młodszym rodzeństwem, zabieranie w niebezpieczne miejsca lub na spotkania nieodpowiednie do jego wieku,
 - traktowanie dziecka jak osoby młodszej – mycie i ubieranie, mimo że potrafi to robić samodzielnie, nadmierna opiekuńczość i ograniczanie dziecka, nie rozmawianie z nim adekwatnie do wieku o istotnych wydarzeniach w jego życiu (takich jak śmierć, choroba, rozstanie).

Przemoc fizyczna – zachowania powodujące ból, cierpienie, naruszenie nietykalności cielesnej:

- bicie dziecka „dla jego dobra”, (np. „żeby się lepiej uczyło”, „żeby słuchało”), dawanie klapsów,
- popychanie, potrząsanie, policzkowanie, kopanie, bicie przedmiotami, ciskanie przedmiotami, parzenie, szarpanie np. za włosy lub uszy oraz wszelkie inne zachowania powodujące ból.

Przemoc seksualna – naruszenie sfery seksualnej:

- komentowanie szczegółów anatomicznych dziecka, jego wyglądu,

- uwagi i żarty o charakterze seksualnym,
- prezentowanie treści erotycznych, pornograficznych
- dotykane intymnych części ciała dziecka, namawia na dotykane intymnych części ciała osoby dorosłej,
- ekshibicjonizm, zachęcanie dziecka do rozbierania się,
- zmuszanie do jakiegokolwiek formy kontaktu seksualnego (przymus fizyczny lub psychiczny),
- świadome czynienie dziecka świadkiem aktów płciowych.

Przemoc finansowa:

- niezależnie od posiadanych zasobów rodzic/opiekun odmawia dziecku korzystania lub udzielania zasobów,
- ograniczanie dziecku dostępu do zasobów, przy równoczesnym obdarowaniu innych członków rodziny,
- odbieranie dziecku jego zasobów.

Dziecko jako „przedmiot” rozgrywek rodzicielskich:

- długotrwałe konflikty w rodzinie, manipulowanie dzieckiem, traktowanie go jak „karty przetargowej”,
- walka o ustalenie praw rodzicielskich,
- brak realizacji ustalonych kontaktów z drugim rodzicem,
- uprowadzenia rodzicielskie.

ROZPOZNAWANIE SYGNAŁÓW ŚWIADCZĄCYCH O PRZEMOCY WOBEC DZIECKA.

Istotne informacje i obserwacje, na które reaguje pracownik szkoły:

Informacja od dziecka lub innej osoby, że:

1. Ktoś bije dziecko, popycha, szarpie, potrząsa, przytrzymuje, rzuca w nie przedmiotem, stosuje inne formy przemocy fizycznej.
2. Ktoś używa wobec dziecka wulgarnych słów, obraża, poniża, straszy, szantażuje, izoluje od kontaktu z osobami z rodziny lub z rówieśnikami, stosuje inne formy przemocy psychicznej.
3. Opiekunowie nie zaspokajają podstawowych potrzeb dziecka, takich jak: przynależności, bezpieczeństwa, pożywienia, snu, leczenia, rozwoju - zwłaszcza jeśli niezaspokojenie potrzeb powoduje sytuację realnego zagrożenia dla prawidłowego rozwoju dziecka.
4. Ktoś narusza sferę seksualną dziecka: dotyka intymnych części ciała, namawia na dotykane ciała osoby dorosłej, zmusza do kontaktu seksualnego, podejmuje kontakty seksualne w obecności dziecka, prezentuje pornografię lub stosuje inne formy wykorzystywania seksualnego. Może to mieć miejsce jednocześnie z przymusem fizycznym i/lub psychicznym.

Dziecko:

- ma ślady przemocy fizycznej lub zaniedbania,
- mówi, że boi się wrócić do domu ze względu na zagrożenie przemocą (wobec siebie lub innych członków rodziny),
- mówi, że chce odebrać sobie życie ze względu na zagrożenie przemocą,
- jest świadkiem przemocy w rodzinie (wobec rodzica, rodzeństwa, innej osoby zamieszkującej w domu).

Rodzic/opiekun:

- Zachował się agresywnie (słownie lub fizycznie) wobec dziecka na terenie szkoły lub w miejscu publicznym, np. popchnął, szarpnął, uderzył, poniżył itp.
- Na terenie szkoły pozostając w kontakcie z dzieckiem rodzic jest pod wpływem środków zmieniających świadomość np. alkoholu, narkotyków itp. lub kolejny raz nie zgłasza się po odbiór dziecka w obowiązującym go czasie.

Obserwacja dziecka:

- **Widoczne ślady przemocy** np.: uszkodzenia ciała, siniaki, zadrapania, obrzęki, oparzenia, obrażenia ciała świeże i/lub w różnych, stadiach gojenia się, rany na ciele, itp.
(Należy zwrócić uwagę na dzieci, które są z natury ruchliwe. W ich przypadku siniaki, zadrapania mogą być wynikiem aktywności ruchowej. Taką sytuację warto skonsultować z innymi pracownikami lub specjalistą np. lekarzem, pielęgniarką).
- **Dziecko ma widoczne ślady zaniedbania:** np. brak dbałości o higienę ciała, nieadekwatność ubioru do pory roku czy wieku, dziecko przebywa bez kontroli dorosłych (nieadekwatnie do jego wieku) poza miejscem zamieszkania, nie realizuje obowiązku szkolnego itp. Występują zaburzenia, opóźnienia rozwojowe, problemy emocjonalne, niepełnosprawność, a dziecko nie otrzymuje potrzebnej pomocy np. opieki lekarskiej, zabiegów medycznych, diagnozy, terapii, wsparcia itp. Sytuacja ta występuje pomimo wcześniejszych rozmów z rodzicami/opiekunami w tym zakresie.
- **Dziecko odtwarza doświadczaną przemoc – w relacjach rówieśniczych (lub w zabawie), identyfikuje się z rolą ofiary i/lub sprawcy.** Dziecko, które identyfikuje się z rolą sprawcy używa wulgarnych słów, naśladuje popychanie, poniżanie, zastraszanie i inne zachowania charakterystyczne dla sprawcy przemocy. Dziecko, które identyfikuje się z rolą ofiary przejawia zachowania takie jak: płaczliwość, drażliwość, pozwalanie, aby rówieśnicy zabierali zabawki, przybory szkolne, szukanie obecności osoby dorosłej np. podczas zabawy swobodnej, podczas przerw międzylekcyjnych, dziecko nie potrafi samo się obronić.
- **Dziecko reaguje nieadekwatnie do sytuacji np. lękiem, izolacją, autoagresją, agresją.** Reakcje emocjonalne dziecka są nieproporcjonalne w stosunku do bodźca, który je wywołuje. Dziecko jest nadwrażliwe na różne, przyjęte za prawidłowe sytuacje i zachowania innych dzieci i/lub osób dorosłych. Bardzo łatwo wpada w agresję, daje się prowokować innym. Możliwe są także reakcje dziecka takie jak nadmierny lęk, wycofanie i izolacja od rówieśników. Dziewczynki

częściej okazują smutek, apatię, przygnębienie, pojawiają się u nich myśli samobójcze, w trakcie lekcji są nieobecne, siedzą bez ruchu. Często występują u nich zaburzenia jedzenia (odchudzanie się, anoreksja, bulimia, tycie, uzależnienie od słodczy). Chłopcy częściej prezentują problemy z zachowaniem, są pobudzeni, wulgarni, agresywni.

- **Dziecko zachowuje się autodestrukcyjnie:** np. gryzie się, szczypie się, uderza głową, nacina skórę (u starszych dzieci). Jednym z podstawowych objawów u dzieci krzywdzonych, szczególnie małych, jest wysoki stopień autoagresji.
- **Dziecko wycofuje się z normalnej, zwykłej aktywności poznawczej:** od jakiegoś czasu lub stale jest apatyczne, ospałe, nie ma chęci do zabawy, eksploracji rozwojowej. Kolejnym częstym objawem u dzieci krzywdzonych, zwłaszcza małych, jest wycofywanie. Dziecko, które zwykle chętnie bawiło się, brało udział w zadaniach realizowanych zgodnie z programem dydaktycznym nagle staje się niechętnie do zabawy i innych aktywności.
- **Dziecko boi się powrotu do domu i/lub reaguje lękiem lub innymi trudnymi emocjami na kontakt z rodzicem/opiekunem i/lub na sytuację powrotu do domu.** Dziecko okazuje strach, niepewność na widok rodzica, dziecko nie chce wracać do domu (dotyczy także dzieci, które nie komunikują się werbalnie).
- **Dziecko często opuszcza zajęcia lub bez uzasadnionego powodu jest nieobecne bezpośrednio po rozmowach z rodzicami lub działaniach interwencyjnych szkoły.**
 - dziecko ma bardzo dużo nieobecności w szkole, nieobecności nie są uzasadnione ważną przyczyną,
 - dziecko przestaje przychodzić do szkoły w określonych sytuacjach np. po tym, jak nauczyciel dał sygnał, że chciałby porozmawiać z rodzicami o sytuacji domowej.